

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Vedlegg 4
S.nr. 06/04500-13

Oslo, 12. september 2006

Høringsmerknader til utredning om bedre ID-kort for bygge- og anleggsnæringen (bransjekort)

Styringsgruppen for prosjektet "Seriousitet i byggenæringen" (heretter kalt Seriousitetsprosjektet) har utarbeidet denne merknaden som svar på høringsinvitasjonen vedr. utredningen om bedre ID-kort for bygge- og anleggsnæringen. Vårt syn kan sammenfattes i en anbefaling om at ID-kort bør innføres som en effektiv legitimasjon av arbeidsforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstager for alle byggeplasser og at ordningen også skal gjelde for enkeltmannsforetak. Ordningen bør legges opp på en måte som sikrer at alle aktører som arbeider på en byggeplass skal være utstyrt av arbeidsgiver med ID-kort.

Vi mener at utredningen gir et meget godt grunnlag for prosessen frem mot en egen forskrift som regulerer plikter og sanksjoner knyttet til ID-kort.

Noen av medlemmene i Seriousitetsprosjektet vil i tillegg sende egne merknader. Det eneste avvikende synspunktet som er fremkommet er at Skattedirektoratet foreslår en ettårs frist for kortet, mens man i resten av seriousitetsprosjektet foreslår 1 år. UDI støtter også i det alt vesentlige uttalelsen, men vil sende inn en egen merknad, som i første rekke er knyttet til benevnelsen "ID-kort".

Når det høringsuttalelsen brukes begrepet "byggeplass", menes både bygge- og anleggsplasser.

Legitimering som et arbeidsgiveransvar

Det er viktig å knytte kravet om identifikasjon av arbeidstagere til arbeidsgiveransvaret, og herunder det ansvaret som utleiende virksomhet har. Ansvar for å utstyre arbeidstagere med gyldig ID-kort pålegges arbeidsgiveren og enkeltmannsforetak på samme måte som disse har melde- og registreringsplikter. Tilsvarende vil det være arbeidsgiverens ansvar å trekke tilbake og makulere ID-kort når arbeidsforholdet opphører.

Til 6.3 Virkeområdet

Ordningen bør være enkel å føre tilsyn med på byggeplassene. Vi er enig i at de begrensninger som ligger i dagens forskrift opphører og at plikten til å utstede kort gjelder for alle som arbeider på en byggeplass uavhengig av antall ansatte og periode for oppdraget. Det betyr at den også skal gjelde for enkeltmannsforetak og støttefunksjoner som renhold, kantine

og lignende. ID-kort skal gjelde for alle typer oppdrag, både i proffmarkedet og i privatmarkedet.

Et standard ID-kort bør ikke kreves for de som bare er innom en byggeplass. Transportører, besøkende og leverandører må imidlertid kunne legitimere seg på annen måte.

Bedrifter som har etablert egen adgangskontroll må kunne bruke ID-kortet som adgangskort ved at kortet blir supplert med nødvendige opplysninger innenfor de rammer personvernlovgivningen setter.

Ordningen medfører at innleid utenlandsk arbeidskraft med kortvarig arbeid på under 3 måneder også skal være utstedt med ID-kort. Vi ser det som en fordel at slike kort kan ha en markeringsfarge som tilkjennegir at den aktuelle personen har et kortvarig arbeidsforhold, og dermed kan trenge ekstra oppfølging/opplæring for at sikkerhetsnivået skal opprettholdes. I slike tilfeller mener vi at den virksomheten som leier ut utenlandsk arbeidskraft skal ha en plikt til å forestå registrering i forbindelse med ID-kort, også når arbeidsforholdet er under 3 måneders varighet. Vi er dermed tilhenger av å skjerpe plikten til registrering, slik arbeidsutvalget er inne på i 6.5. Ref også pkt 6.9.

Til 6.4 Opplysninger på ID-kortet

Det er viktig at ID-kortets opplysninger gjør det mulig å føre en effektiv kontroll som kan bekrefte at ID-kortet faktisk legitimerer den aktuelle arbeidstageren. Vi slutter oss derfor til arbeidsutvalgets innstilling om at følgende informasjon må fremgå av ID-kortet:

- navn til kortinnehaver
- foto av kortinnehaver
- navn på arbeidsgiveren eller enkeltmannsforetaket
- organisasjonsnummer for arbeidsgiveren eller enkeltmannsforetaket
- navn på kortutsteder
- gyldighetsperiode

I tillegg mener vi at fødselsdato bør fremgå på kortet, slik at kortet kan kontrolleres på dette punktet. Dette er en enkel, men viktig del av legitimeringen av at kortet bæres rettmessig.

Av praktiske årsaker bør arbeidsgivers logo være godt synlig på standardisert felt på kortet. Dette vil bidra til å lette byggeplassens interne kontroll ved at det blir enklere å identifisere hvilke deler av byggeoppdraget som vedkommende er knyttet til.

Ut over forslaget om at utenlandsk kortvarig innleieforhold markeres på ID-kortet, skal hovedregelen være at kortet bekrefter at det foreligger et arbeidstager- arbeidsgiverforhold som er behørig registrert. Vi er således ikke tilhenger av at kontraktsmessige forhold, ut over kortvarig utenlandsk innleie (mindre enn 3 måneder), skal fremgå av ID-kortet.

ID-kortet s gyldighet bør være på 2 år. Forslaget er en avveining av hensynet til at kort som kommer på "avveie" ikke kan misbrukes over lang tid, sett opp mot de praktiske forholdene ved en hyppigere fornying av ID-kortene for alle ansatte.

Det er et mål å utvikle ID-kortet slik at kortets formål som legitimasjon kan kombineres med lesefunksjoner for registrering og generering av oversiktslister/mannskapslister på en enkel måte. Dette vil eliminere manuelt administrativt arbeid som i dag bruker ressurser på en lite hensiktsmessig måte.

Arbeidstageren må ha en plikt til å legitimere seg, men det bør ikke stilles krav i forskriften om at ID-kortet må bæres synlig. For noen arbeidstakere vil dette ikke være mulig rent praktisk i forhold til det arbeidet de utfører. Seriøsitetsprosjektet antar at mange arbeidsgivere vil legge til rette for at kortet kan bæres synlig ved at arbeidstøyet utstyres med lommer som gjør dette mulig, og dermed forenkle legitimeringen.

Til 6.5.1 Rapporteringsplikten til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU)

Vi slutter oss til arbeidsgruppens vurdering av at kontroll mot pågående oppdrag, registrert i SFUs registre, kun skal gjennomføres ved utstedelse av nytt kort for utenlandske arbeidstagere.

Til 6.5.3 Meldeplikt til Arbeidsgiver- og arbeidstagerregisteret

Det er i utredningen vist til unntak fra meldeplikten for næringsdrivende som setter bort oppdrag til utenlandske personer eller selskaper, og at dette synes å stå i konflikt med meldeplikten til SFU. Forut for en forskrift om ID-kort vil Seriøsitetsprosjektet på det sterkeste tilrå at det foretas en klargjøring av meldeplikten i forholdet mellom disse to regelverkene.

Til 6.6.1 Personvernproblemstillinger

Vi er uenige i datatilsynets vurdering av at innføring av ordningen med ID-kort ikke vil være et formålstjenlig tiltak for å bekjempe useriøsitet og sosial dumping i byggevirksomheten. Vi slutter oss til arbeidsgruppens vurdering om at ID-kort er et svært velegnet tiltak som synliggjør at arbeidsgivere opptrer lovlig. ID-kort vil etter vår vurdering føre til at både tilsynsarbeidet og intern kontroll i oppdragskjeden vil forenkles og effektiviseres.

Til 6.9 Sanksjoner

Seriøsitetsprosjektet vil understreke at virksomme sanksjoner vil være avgjørende for å sikre at en oppnår de tilsiktede effektene ved innføring av ID-kort. Det er nødvendig at arbeidstilsynet, og eventuelt også tilsyn etter plan- og bygningsloven, har hjemler og samarbeidsrelasjoner myndighetene i mellom som bidrar til effektiv håndheving av plikten til å bruke ID-kort. Vi erfarer at plan- og bygningslovens ansvarssystem virker meget effektivt sanksjonerende når godkjenninger og ansvarsretter trekkes tilbake. For alvorlige brudd på sikkerhetsforskrifter inklusive regler om ID-kort, bør en utrede muligheten for at myndighetene kan samordne sine sanksjonsmidler.

Vi er enig i at dersom en arbeidstaker ikke er utstyrt med ID-kort, skal ikke dette være til hinder at han begynner i arbeidet. Men å gi en slik mulighet for å kunne arbeide uten å ha ID-kort kan gi grunnlag for misbruk. Derfor mener vi at i slike tilfeller der arbeidstaker ikke har fått ID-kort, må arbeidsgiver utstede arbeidstaker med et midlertidig dokument der det

framgår hvem arbeidstakeren er og når han er født, når og hvor han er tilsatt med navn og organisasjonsnummer på bedriften. Vi mener at det bør settes en frist for når arbeidstakeren uansett må være utstedt med ID-kort. En 14-dagers frist kan være rimelig.

Utstedelse av ID-kort

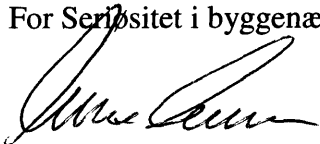
Seriositetsprosjektet slutter seg til utredningens vurderinger om at det må legges til rette for en nærmere definert bransjestandard for utforming og kvalitet av ID-kortet.

Seriositetsprosjektet vil også understreke behovet for at flere kortutstedere kan være alternative leverandører, og at det derfor må etableres kriterier for å sertifisere/kvalifisere slike selskaper etter gitte retningslinjer, som ivaretar både hensyn til personvern, datasikkerhet, leveransesikkerhet osv.

Kortutsteders rolle som en aktør som kun forholder seg til ja/nei respons fra offentlig registre og uten myndighet som forvaltningsorgan, synes godt begrunnet og vi slutter oss til disse betraktningene.

Forholdet til EU-regelverket har vi ingen merknader til ut over det at vi registrer at flere nordiske land har felles problemstillinger og velger noe ulike modeller for sine respektive ID-kort som alle har en felles begrunnelse – å bekjempe useriøs byggevirkksomhet.

For Seriositet i byggenæringen

Sverre A Larssen
Leder av styringsgruppen